

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Σχοινιά Μαργαρίτη

Θέμα: «Συνέπειες και προκλήσεις από τον περιορισμό και την απαγόρευση της νομαδικής κτηνοτροφίας στη χώρα μας»

Κύριε Υπουργέ,

Όπως είναι γνωστό, η μετακινούμενη νομαδική κτηνοτροφία αποτελεί διαχρονικό στοιχείο της ελληνικής υπαίθρου, με ιστορία πολλών αιώνων, καθώς οι κτηνοτρόφοι, οι οικογένειές τους και τα κοπάδια τους μετακινούνται εποχικά μεταξύ χειμερινών και θερινών βοσκοτόπων.

Σύμφωνα με την υπ' αριθ. πρωτ. 146294/08-06-2026 πρόσφατη εγκύκλιο του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με θέμα «Μετακίνηση προς θερινούς βοσκότοπους», ουσιαστικά απαγορεύεται για φέτος, η νομαδική κτηνοτροφία και η μετακίνηση των κοπαδιών προς τους ορεινούς βοσκότοπους, καθώς επιτρέπεται **μόνο** η μετακίνηση από ελεύθερες περιοχές προς ελεύθερες περιοχές.

Σε διεθνές επίπεδο, η UNESCO χαρακτήρισε τη μετακινούμενη κτηνοτροφία ως «άυλη πολιτιστική κληρονομιά» το 2019, αναγνωρίζοντάς την ως έναν βιώσιμο και αποτελεσματικό τρόπο εκτροφής των κοπαδιών.

Είναι γνωστό ότι η παραδοσιακή κτηνοτροφία και ιδιαίτερα η αιγοπροβατοτροφία στην Ελλάδα αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της πολιτιστικής μας ταυτότητας και σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα της χώρας μας. Η ποιότητα της φέτας, των τυριών, του γάλακτος και του κρέατος υψηλής διατροφικής αξίας συνδέεται άμεσα με αυτό το παραγωγικό μοντέλο.

Στο πλαίσιο αυτό, η διατήρηση της παραδοσιακής αιγοπροβατοτροφίας με ντόπιες φυλές, αποτελεί βασική προϋπόθεση για τη διατήρηση αυτού του ποιοτικού πλεονεκτήματος. Οι εκτροφές αυτές έχουν διαμορφωθεί και προσαρμοστεί πάνω στη μετακίνηση, εξασφαλίζοντας την ευζωία των ζώων.

Πέραν όμως της συμβολής της στην κτηνοτροφική παραγωγή, η βόσκηση αξιοποιεί με φυσικό τρόπο τα ορεινά λιβαδικά οικοσυστήματα, συμβάλλοντας στην αποτροπή των δασικών πυρκαγιών και λιπαίνοντας το έδαφος, λειτουργώντας έτσι ταυτόχρονα, ως ένα φυσικό «antifire» πρόγραμμα πρόληψης πυρκαγιών, χωρίς καμία οικονομική επιβάρυνση για το Δημόσιο.

Εξίσου σημαντική είναι και η κοινωνική διάσταση του θεσμού, καθώς η νομαδική κτηνοτροφία, σε όλη τη μακρά ιστορική της διαδρομή, έχει καταφέρει να διατηρήσει τη ζωντάνια των ορεινών περιοχών και παράλληλα έχει αποτελέσει έναν από τους σημαντικότερους παράγοντες της κοινωνικής, πολιτιστικής και οικονομικής τους εξέλιξης.

Για τον λόγο αυτό, οι νομάδες κτηνοτρόφοι και οι οικογένειές τους, με την παρουσία τους στα ορεινά χωριά κατά τους θερινούς μήνες, αποτελούν σημαντικό στοιχείο της συλλογικής μνήμης, των λαϊκών παραδόσεων και της ταυτότητας των τοπικών κοινωνιών.

Ενδεικτικά αναφέρεται ότι οι νομάδες κτηνοτρόφοι που μετακινούνται κάθε καλοκαίρι στα ορεινά χωριά του νομού Γρεβενών (όπως Σαμαρίνα, Σμίξη, Αβδέλλα, Δοτσικό κ.α) ανέρχονται περίπου σε 100 οικογένειες, οι οποίες τονώνουν ουσιαστικά τις τοπικές οικονομίες μέσω της καθημερινής τους δραστηριότητας και κατανάλωσης σε τομείς όπως η διατροφή, η εστίαση και η αναψυχή.

Επειδή, η υπομονή των κτηνοτρόφων έχει πλέον εξαντληθεί, καθώς επί πολλούς μήνες υπάρχουν συνεχείς καθυστερήσεις στην καταβολή των ήδη εξαιρετικά χαμηλών επιδοτήσεων για ζωοτροφές, που αντιστοιχούν σε μόλις 1-2 ευρώ μηνιαίως ανά ζώο,

Επειδή, η υπομονή των κτηνοτρόφων έχει πλέον εξαντληθεί, καθώς όλους αυτούς τους μήνες αναγκάζονται να αγοράζουν οι ίδιοι τις ζωοτροφές, με χρήματα που δεν έχουν, προκειμένου να μην κινδυνεύσουν να χαθούν τα ζώα τους από την πείνα, λόγω του συνεχούς εγκλεισμού τους από τις διαδοχικές καραντίνες,

Επειδή, περίπου 2.500 κτηνοτρόφοι, έχουν υποστεί θανάτωση των κοπαδιών τους, χωρίς να τους δίνεται η δυνατότητα να εργαστούν αλλού για να εξασφαλίσουν τα άκρως απαραίτητα για την επιβίωσή τους, γεγονός που τους οδηγεί στην έξοδο από το επάγγελμα του κτηνοτρόφου,

Επειδή, δεν επιτρέπεται στους κτηνοτρόφους αυτούς να αγοράσουν και να δημιουργήσουν νέα κοπάδια με νέους κωδικούς, ενώ η προβλεπόμενη «βοήθεια» μέσω δανειοδότησης για ανασύσταση κοπαδιού - όταν και εφόσον εκριζωθεί η ευλογία - συνοδεύεται από ιδιαίτερα υψηλό επιτόκιο 6,9%,

Επειδή, στους περίπου 2.500 κτηνοτρόφους, των οποίων τα ζώα θανατώθηκαν, δεν χορηγήθηκε η συνδεδεμένη ενίσχυση για το γάλα που παρήχθη πριν από τη θανάτωση των κοπαδιών τους,

Επειδή, η κατάσταση αυτή οδηγεί σε κοινωνικό και οικονομικό αδιέξοδο τόσο τους κτηνοτρόφους και τις οικογένειές τους όσο και τις τοπικές κοινωνίες των ορεινών περιοχών,

Επειδή, οι οικονομικές, κοινωνικές και πολιτιστικές συνέπειες από τη μη μετακίνηση των νομάδων κτηνοτρόφων κατά τους θερινούς μήνες, αναμένεται να είναι ιδιαίτερα αρνητικές τόσο για τους ίδιους τους κτηνοτρόφους όσο και για τις τοπικές κοινωνίες,

Για τους ανωτέρω λόγους ερωτάσθε κύριε Υπουργέ:

1. Πώς προτίθεσθε να αντιμετωπίσετε άμεσα την πρόσθετη οικονομική ζημία που θα προκληθεί στους ήδη δοκιμαζόμενους μετακινούμενους κτηνοτρόφους από την αδυναμία μετακίνησης των κοπαδιών τους προς τους θερινούς βοσκότοπους;
2. Πως προτίθεσθε να αντιμετωπίσετε τις αρνητικές συνέπειες στην ευζωία των συγκεκριμένων φυλών ζώων, οι οποίες επί σειρά ετών μετακινούνταν κατά τη θερινή περίοδο σε ορεινούς ελεύθερους φυσικούς βοσκότοπους;
3. Ποια μέτρα προτίθεσθε να λάβετε για την αναπλήρωση του εισοδήματος που θα χαθεί για τις τοπικές επιχειρήσεις και τους επαγγελματίες των ορεινών χωριών από τη φετινή απουσία των μετακινούμενων κτηνοτρόφων και των οικογενειών τους;

Ο ερωτών Βουλευτής

Κομνηνός Δελβερούδης